

Gudbrandsdølen
Dagingen

Ansvarlig redaktør og adm. direktør:
Tom Martin Kj. Hartviksen

Nyhetsredaktør:
Anne Marie Løkken

Nyhetsredaktør:
Reidar Kjæstad

Utgavesjef:
Hans Petter Eide

Gudbrandsdølen
Grunnlagt 1894

Lillehammer Tilsfuer
Grunnlagt 1837

DAGINGEN
Grunnlagt 1924

GD er en fri og uavhengig dagsavis, heri opptatt Gudbrandsdølen, Dagingen og Lillehammer Tilsfuer.

Gudbrandsdølen Dagingen arbeider etter Vær Varsom-plakatens regler for god presseskikk. Den som mener seg rammet av urettmessig avisomtale, oppfordres til å ta kontakt med redaksjonsledelsen. Pressens Faglige Utvalg er et klageorgan, oppnevnt av Norsk Presseforbund, som behandler klager mot pressen i presseetiske spørsmål.

Adr.: Rådhusgata 17, pb 46 Sentrum, 0101 Oslo, tlf: 22 40 50 40.

SAMLING: Helseminister og statsminister har ballen. Nå eventuell bør tvil om at det skal bli et hovedsykehus være feid til side. **FOTO: NTB**

Endelig et skritt i riktig retning

Nå ligger ballen hos helseminister Ingvild Kjerkol, statsminister Jonas Gahr Støre og en finansminister ved navn Trygve Slagsvold Vedum, med adresse Stange. Styret i Helse Sør-Øst har forutsigbart vedtatt å gå videre med planene om en Mjøssykehus i Moelv, akuttstusykehus i Lillehammer og et sykehus med begrensede funksjoner i Elverum.

Like forutsigbart har et mindretall forsøkt å forsterke alle usikkerhetsfaktorer knyttet til dette alternativet. Forsøket på å gjøre sykehusutviklingen i Innlandet til en Hamar-greie har feilet. Det er greit å snakke for Hamars lokale interesser. Men det blir patetisk å argumentere mot hovedsykehus i Moelv og begrunne det med risiko og usikkerhet, når 0+ og Hamar-pakka faktisk innebærer en like stor usikkerhet og risiko.

0+ bør med dette være et dødt alternativ. Vi har forstått at signalene fra helsestadsråden peker tydelig i retning av et hovedsykehus. Selv om det er risiko og usikkerhet knyttet til alternativet, begriper vi ikke på hvilket grunnlag statsråden skal kunne velge et alternativ som gir enda høyere risiko, som er i strid med det Innlandet har bedt om, og som vil innebære at folk i Innlandet aldri får et likeverdig helsetilbud.

Det betyr ikke at vegen ligger fullstendig åpen for et hovedsykehus. Prosjektet skal knas og presses, og risiki skal avdekkes og begrenses. I tillegg snubler statlige helsevesen i kostnadsbomber andre steder, samtidig som det sår tvil om både oljepengebruk og den generell tilstanden i norsk økonomi i åra som kommer. Tøffe tider rammer alt, også sykehusene.

Vedtaket i HSØ-styret er likevel avgjørende viktig, fordi det innebærer en prinsipiell tilslutning til samling av funksjoner og tjenester. Det er avgjørende viktig fordi at selv om morgendagens sykehus ikke blir nøyaktig slik vi ser det for oss i dag, står ikke en omkamp om dårligere løsninger i vegen. HSØ-styret har tatt et skritt i riktig retning, og Torbjørn Almlid kan holde sitt løfte om å gå ut av styret for Sykehuset Innlandet ...

SIDE 4-5

ENDRING: - Virkningene av endringer i mange markeder sprer seg raskere og kraftigere til andre markeder nå enn før, skriver Ole Gunnar Austvik. **FOTO HOVEDBILDE: NTB**

Norge i energiens geopolittikk

Aktuelt

OLE GUNNAR AUSTVIK
professor i politisk økonomi og i petroleumsøkonomi, Høgskolen i Innlandet

BORTFALL AV gass fra Russland og de høye gassprisene har ført Norge til sentrum av energiens geopolittikk. Norsk petroleum er nå fundamentalt viktig for EUs forsyningsikkerhet. Samtidig har strømprisene hjemme mangedoblet seg og skapt innenrikspolitisk storm. Norsk energipolitikk har blitt politisert på helt nye måter i løpet av kort tid.

Årsakene er både globale, europeiske og norske. Etter koronaen ble den globale økonomiske veksten sterkere enn forventet, ikke minst i Kina, og som dro med seg sterk energietterspørsel. Dette skapte stramme energimarkeder utover i 2021. Investeringene i både fossil og fornybar energi hadde vært for lave i flere år til å kunne dekke den sterke etterspørselsveksten.

RUSSLAND ER det viktigste enkeltlandet for handel med naturgass. Landet er ressursrikt som verdens største «energi-

land» beliggende på tvers av Europa og Asia. De største kjøpermarkedene ligger på hver side av Russland, henholdsvis i Europa og i vekstøkonomiene i Kina/Asia. Dagens energikrise nå er skapt av globalt stramme energimarkeder, og forsterket av Russlands angrep på Ukraina og med reduksjon av energiekporten til EU. Nå kan det se ut til krigen skaleres opp.

ENERGIKRISER ER imidlertid ikke noe nytt. Mangel på energi, krig og internasjonale konflikter har flere ganger skapt høye priser på olje og gass. Priser og leveringssikkerhet har vært sentralt for energihandelen siden oljekrisene på 1970-tallet, med dannelsen av Det internasjonale energibyrået (IEA), og senere gass-krisene på 1980-tallet, med mere.

Markedene har samtidig endret seg siden da. De har gradvis vokst sammen og mange markeder har blitt europeisert og globaliserte. Virkningene av endringer i mange markeder sprer seg raskere og kraftigere til andre markeder nå enn før.

DET NORSKE strømmarkedet er eksempel på dette. Deler av det norske strømmarkedet har blitt europeisert, og dermed også delvis globalisert. Strømme europeiske og globale mar-

keder for gass gjør at bortfallet av russisk gass fører til skyhøye gasspriser, og dermed også høye strømpriser, både i EU og i Norge.

Norske forbrukere merker dermed denne energikrisen mye sterkere enn tidligere energikriser. Som i tidligere kriser blir selskaper og den norske staten igjen rikere, men denne gangen blir de norske forbrukerne mer merkbart fattigere. Løsningene for billigere og mer stabile strømpriser, på henholdsvis kort og lang sikt, er det kanskje viktigste temaet i norsk innenrikspolitikk nå.

Samtidig har bortfallet av russisk gass gjort Norge til EUs viktigste energileverandør. Norge er nå i en geostrategisk viktig posisjon overfor EU. EU er tydelig opptatt av sikring av norske olje og gassleveranser, og gjerne også mer av begge.

MARKEDSENDRINGER.

ENERGIKRISER og internasjonal konflikt setter i sum historisk press på norsk energipolitikk. Det er på samme tid både innenriks-, utenriks- og sikkerhetspolitikk i et omfang og styrke som landet ikke tidligere har stått overfor.